

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru modificarea și completarea Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice și a Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale

În contextul socio-economic actual, marcat de fluctuații economice semnificative și de crize suprapuse care afectează în mod direct sectorul construcțiilor și, implicit, executarea contractelor publice, s-a constatat necesitatea clarificării mecanismelor de echilibrare prin ajustarea prețurilor contractelor de achiziție publică și sectoriale, precum și a acordurilor-cadru încheiate și derulate sub imperiul legislației din domeniul achizițiilor publice și sectoriale.

Analiza situației existente a relevat faptul că, atât în privința formulelor de ajustare care rezultă din cadrul legal general existent, cât și a celor care fac obiectul reglementărilor legale speciale recente, deși voința legiuitorului a urmărit o distribuire echitabilă a impactului crizelor și fluctuațiilor economice, respectiv pe lanțul obligațional extins și în raport cu totalitatea actorilor implicați în realizarea unui proiect de investiție publică, acest deziderat nu a fost atins decât în proporție redusă în ceea ce privește categoria subcontractanților antreprenorilor.

Totodată, practica derulării contractelor de achiziție publică/contractelor sectoriale/acordurilor-cadru a demonstrat că, în pofida intervențiilor legislative pentru a asigura o gestionare eficientă a fondurilor publice în contextul crizelor suprapuse care au avut impact asupra sectorului construcțiilor, subcontractanții se confruntă cu dificultăți în obținerea de la contractanți a unor ajustări adecvate ale prețurilor, afectând direct capacitatea celor dintâi de a oferi servicii/lucrări de calitate, fapt ce riscă să întârzie sau să blocheze derularea contractelor de achiziție publică/contractelor sectoriale/acordurilor-cadru, în principal ale celor aferente marilor proiecte de investiții.

Acest dezechilibru poate conduce, în ultimă instanță, la afectarea calității achizițiilor publice și sectoriale, în mod special a celor privitoare la infrastructura publică și, deopotrivă, la creșterea costurilor acestor proiecte pe termen lung.

Urgența reglementării este dictată de necesitatea imediată de a preveni riscuri majore care ar putea compromite executarea contractelor de achiziție publică/contractelor sectoriale/acordurilor-cadru și de a asigura continuarea proiectelor finanțate din fonduri publice, inclusiv cele europene, în condiții de eficiență economică și financiară.

Prin această intervenție normativă se urmărește circumstanțierea unei instituții de drept existente generic la nivelul legislației achizițiilor publice și sectoriale, respectiv cea a ajustării contractelor de achiziție publică/contractelor sectoriale/acordurilor-cadru, prin legiferarea particularităților ajustării prețurilor contractelor de subcontractare care, raportat la cadrul legal special, reprezintă o componentă de drept a contractelor achiziție publică/contractelor sectoriale/acordurilor-cadru.

Această dezvoltare legală va conduce la atingerea scopului inițial urmărit de către legiuitor prin totalitatea intervențiilor legislative și administrative referitoare la mecanismele legale și contractuale de reechilibrare valorică a contractelor de achiziție publică/sectoriale/acordurilor-cadru, prin restabilirea echilibrului pe lanțul obligațional extins și în raport cu totalitatea actorilor implicați în realizarea

proiectului de investiție publică, confirmând în mod expres drepturile subcontractanților și obligațiile corelative ale antreprenorilor în ceea ce privește gestionarea echitabilă și conformă cu destinația legală a sumelor acordate din fonduri publice de către autoritățile/entitățile publice pentru ajustarea prețurilor contractelor de achiziție publică/sectoriale/acordurilor-cadru aflate în desfășurare, dar și ale celor viitoare care au ca obiect realizarea proiectelor de interes public, asigurându-se astfel un cadru stabil și predictibil pentru toți factorii implicați în derularea acestor proiecte, în concordanță cu principiile eficienței economice și financiare.

Propunerea legislativă statuează în cadrul contractelor de subcontractare, care constituie o componentă a contractelor încheiate sub imperiul legislației achizițiilor publice și sectoriale, dreptul subcontractantului și obligația contractantului de ajustare a prețurilor în mod corespunzător contractului de achiziție publică/sectorială/acordul-cadru, măsură care se aliniază cu principiile fundamentale ale Directivei Europene 24/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE și ale Directivei nr. 25/2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE, promovând o gestiune eficientă și echitabilă a resurselor în contextul contractelor publice.

Necesitatea reglementării posibilității de suspendare a unei proceduri de achiziție publică de către autoritatea contractantă provine din faptul că, în prezent, prevederile legislației privind achizițiile publice și, respectiv, sectoriale sunt lacunare și se impun a fi completate, cât timp măsura suspendării nu este nici reglementată expres, dar nici interzisă, atât la nivelul legislației europene (Directiva UE nr. 24/2014), cât și al celei naționale (Legea nr. 98/2016), existând în schimb o practică a dispunerii măsurii suspendării ca urmare a unei dispoziții a Consiliului Național pentru Soluționarea Contestațiilor sau a instanței de judecată, reglementarea propunându-și ca scop specific aplicarea unitară la nivelul autorităților contractante a măsurilor dispuse în cadrul procedurilor de achiziție publică, astfel încât să fie asigurată o corectă și bună gestionare a acestora. În plus, reglementarea posibilității de suspendare conferă autoritatilor contractante o pârghie suplimentară de gestionare a diverselor proceduri de achiziție publică de natură să asigure derularea și finalizarea acestora în bune condiții, prevenind anularea din motive formale a acestora.

Reforma legislativă propusă nu numai că este în deplină armonie cu directivele europene, dar servește și la consolidarea unui cadru juridic robust, care să faciliteze adaptarea rapidă și eficientă la dinamica economică, garantând implementarea eficace a proiectelor finanțate din fonduri publice și sectoriale.

Această abordare reflectă o înțelegere profundă a necesităților actuale și a responsabilității de a asigura o aplicare coerentă și justă a legilor în contextul achizițiilor publice și sectoriale, conform principiilor stabilite la nivelul Uniunii Europene.

Față de aceste motive, având în vedere provocările specifice sectorului construcțiilor, afectat de crize economice și fluctuații ale costurilor, principiul eficienței economice și financiare în gestionarea fondurilor publice, scopurile și obiectivele Directivei Europene 24/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE și ale Directivei nr. 25/2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE,

luând în considerare că implementarea unei astfel de reglementări legale va asigura o distribuire corespunzătoare a impactului și riscurilor asociate fluctuațiilor economice între contractanți și subcontractanți, contribuind astfel la stabilitatea financiară și la continuarea proiectelor de interes public,

pentru susținerea principiului eficienței economice și financiare în gestionarea fondurilor publice, transparenței și al tratamentului egal între participanții la piața internă, elemente centrale ale Directivei Europene în materie de achiziții publice,

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență:

Art. I. – Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 390 din 23 mai 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 153, după alineatul (4) se introduce un alineat nou, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) Anterior împlinirii termenului stabilit pentru depunerea ofertelor/candidaturilor, autoritatea contractantă are dreptul de a suspenda procedura de achiziție publică, elaborând în acest sens o notă justificativă prin care motivează necesitatea măsurii.”.

2. La articolul 219, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Autoritatea contractantă solicită contractantului, la încheierea contractului de achiziție publică sau atunci când se introduc noi subcontractanți, să indice denumirea, datele de contact și reprezentanții legali ai subcontractanților săi implicați în executarea contractului de achiziție publică, în măsura în care aceste informații sunt cunoscute la momentul respectiv, precum și, după caz, clauze de actualizare/ajustare a prețului în cadrul contractului de subcontractare.”.

3. La articolul 219, după alineatul (2) se introduc două alineate noi, alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

”(2¹) Pentru serviciile/lucrările subcontractate pentru care în contractul de achiziție publică/acordul-cadru se aplică de către autoritatea contractantă clauze de ajustare/actualizare a prețurilor, contractantul are obligația de a aplica aceleași clauze existente în contractul de achiziție publică/acordul-cadru privind ajustarea/actualizarea prețurilor în relația cu subcontractantul, pentru serviciile prestate/lucrările executate de către acesta din urmă.

(2²) Contractele de subcontractare încheiate în condițiile alin. (2¹) se vor constitui în anexe la contractul de achiziție publică.”.

Art. II – Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 391 din 23 mai 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 163, după alineatul (4) se introduce un alineat nou, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) Anterior împlinirii termenului stabilit pentru depunerea ofertelor/candidaturilor, entitatea contractantă are dreptul de a suspenda procedura de achiziție sectorială, elaborând în acest sens o notă justificativă prin care motivează necesitatea măsurii.”.

2. La articolul 233, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Entitatea contractantă solicită contractantului, cel mai târziu la momentul începerii executării contractului, să îi indice numele, datele de contact și reprezentanții legali ai subcontractanților săi implicați în executarea contractului sectorial/acordului-cadru, în măsura în care aceste informații sunt cunoscute la momentul respectiv, precum și, după caz, clauze de actualizare/ajustare a pretului în cadrul contractului de subcontractare.”.

3. La articolul 233, după alineatul (2) se introduc doua alineate noi, alineatele (2¹) si (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) Pentru serviciile/lucrările subcontractate, în măsura în care în contractul sectorial/acordul-cadru este reglementat un mecanism de efectuare a plăților directe către subcontractanți și dacă în contractul de achiziție sectorială/acordul-cadru se aplică de către entitatea contractantă clauze de ajustare/actualizare, contractantul are obligația de a aplica aceleași clauze existente în contractul sectorial/acordul-cadru privind ajustarea/actualizarea prețurilor în relația cu subcontractantul, pentru serviciile prestate/lucrările executate de către acesta din urmă.

(2²) Contractele de subcontractare încheiate în condițiile alin. (2¹) se vor constitui în anexe la contractul de achiziție publică.”.

Art. III - Prezenta ordonanță de urgență se aplică procedurilor de achiziție publică/sectoriale inițiate după intrarea în vigoare a acesteia, precum și procedurilor de achiziție publică/sectorială aflate în desfășurare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. IV – (1) Prevederile art. I pct. 3 și art. II. pct. 3 se aplică și contractelor de achiziție publică/sectoriale/acordurilor-cadru și de subcontractare aflate în derulare la data intrării în vigoare a acesteia, în mod direct, fără a fi necesare alte formalități, în ceea ce privește obligația contractantului de a plăti atât sumele aferente ajustărilor/actualizărilor de prețuri convenite în derularea viitoare a contractului/acordului-cadru, precum și obligația contractantului de a achita, prin regularizare potrivit alin. (2), sumele aferente neacordate înainte de intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, fără ca procentul de ajustare/actualizare astfel calculat să depășească, în nicio situație, procentul aplicabil în cadrul contractului de achiziție publică/sectorial/acordului-cadru, urmând ca luna/data de referință pentru stabilirea ajustării/actualizării în contractul de subcontractare să fie, după caz:

- a) luna/data de referință aplicabilă în contractul de achiziție publică/sectorial/acordul-cadru, pentru contractele subcontractanților incluși inițial în contractul de achiziție publică/sectorial/acordul-cadru, dacă prețul contractului de subcontractare nu a suferit modificări între părți;
- b) cu 30 de zile înainte de orice modificare a prețului contractului de subcontractare, pentru contractele subcontractanților incluși inițial în contractul de achiziție publică/sectorială/acordul-cadru, ale căror prețuri au suferit modificări între părți;
- c) cu 30 de zile înainte de semnarea contractului de subcontractare sau, după caz, de orice modificare a prețului contractului de subcontractare, pentru contractele subcontractanților care au înlocuit, în tot sau în parte, un subcontractant desemnat inițial în contractul de achiziție publică/sectorial/acordul-cadru sau, după caz, pentru subcontractanții nou-introduși în contractul de achiziție publică/sectorial/acordul-cadru pentru care nu a fost indicată inițial, în ofertă, opțiunea subcontractării.

(2) Regularizarea sumelor aferente ajustărilor de prețuri neacordate de către contractant înainte de intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, conform alin. (1), se va realiza, la cererea subcontractantului adresată contractantului și notificată simultan autorității contractante, prin efectul dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, în primul document de plată emis și transmis în cadrul contractului de achiziție publică/sectorial/acordului-cadru după data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, dar nu mai târziu de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, sau, după caz, la încetarea contractului de subcontractare, oricare va interveni mai întâi. Contractantul va transmite autorității contractante documentele care atestă achitarea drepturilor subcontractantului în termen de 5 zile de la efectuarea plății.

(3) Neîndeplinirea de către contractant a obligațiilor prevăzute în prezentul articol se sancționează de către autoritatea contractantă, prin efectul dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, cu plata unei penalități în cuantum egal cu contravaloarea sumelor neachitate subcontractantului cu titlu de ajustare/actualizare.

PRIM-MINISTRU

Ion-Marcel CIOLACU